

مجموعه کتب شهروند خوشمند

سیرتاپیاز فضای مجازی

مؤلف:

م. صومعه نصیری



انتشارات پشتیبان

شهران - ۱۳۹۶

سرشناسه	: نصیری، معصومه، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: سیر تا پیاز فضای مجازی/
مشخصات نشر	: مولف معصومه نصیری.
مشخصات ظاهری	: تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۳۹۶.
فروست	: ۳۳ص.
شابک	: مجموعه کتب شهروند هوشمند.
فهرست نویسی	: ۵۰۰۰۰۰ ریال ۷-۴۱-۸۷۹۴-۶۰۰-۹۷۸ :
یادداشت	: فیبا
موضوع	: کتابنامه: ص. ۳۹.
رده بندی کنگره	: فضای مجازی
رده بندی دیویی	: Cyberspace
کتابشناسی ملی	: ۱۳۹۶ س ۹/ن/۸۵۱ HMA
	: ۴۸۳۳/۳۰۳
	: ۴۸۹۳۶۸۴



نام کتاب: سیر تا پیاز فضای مجازی

مؤلف: معصومه نصیری

ویراستاران: علی مهدیزاده - فاطمه فرجادکیا

ناظر ویراستار: مرتضی چشمه نور

صفحه آرای: محمد نوری زاده

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۶

ناشر: انتشارات پشتیبان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

تلفن تماس: ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۳ - ۰۲۱ - ۸۶۰۳ ۶۴۲۸ - تلفکس

سامانه پیام کوتاه: ۱۰۰۰ ۱۳۹۳

صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir

تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir

■ فروشگاه اینترنتی (سراسر کشور): ویرین انتشارات پشتیبان در تارنمای خانه کتاب www.ketab.ir

تمامی حقوق اثر برای ناشر محفوظ می باشد

فهرست مطالب

۶	تقدیم به:
۷	مقدمه
۹	
۹	۱-۱- فضای مجازی؛ فرصت یا تهدید؟
۱۲	۱-۲- نگاهی به فرصت‌های فضای مجازی:
۱۳	۱-۲-۱- سرگرمی آموزی:
۱۴	۱-۲-۲- تسریع امور:
۱۴	۱-۳- نگاهی به تهدیدهای فضای مجازی:
۱۶	۱-۳-۱- بیگانگی با هویت:
۱۷	۱-۳-۲- نابودی خرده فرهنگ‌ها:
۱۸	۱-۳-۳- ریل قانونگریزی:
۱۸	۱-۳-۴- تحریف انتظارات:
۱۹	۱-۴-۱-۵- اعتیاد به اینترنت:
۲۱	۱-۳-۶- معارضه ارزش‌ها:
۲۲	۱-۳-۷- شفاف‌سازی:
۲۳	۱-۳-۸- انزوای اجتماعی:
۲۴	۱-۴- چه گروه‌هایی بیشتر در معرض آسیب هستند؟
۲۶	۱-۵- چه باید کرد؟
۲۹	منابع و مآخذ

مقدمه

در دنیایی که به هر سو روی بگردانید با انبوهی از پیام‌های رسانه‌ای مواجه می‌شوید که هر کدام با مقصودی خاص برای تحت تاثیر قرار دادن شما تولید و ارسال شده‌اند، ساده انگارانه ترین کار پذیرش بدون بررسی و تحلیل این پیام‌هاست. شاید برای همین باشد که تا چند سال آینده دیگر مدرک تحصیلی و توانایی خواندن و نوشتن، شما را در زمره سوادها قرار نمی‌دهد و اگر مهارت یا سواد استفاده و تحلیل پیام‌های رسانه را نداشته باشید جزو بی سوادان محسوب می‌شوید.

اهمیت این امر سال‌ها پیش برای سایر کشورها مبرهن شده است. آن‌ها سعی در تربیت شهروندان هوشمند در مواجهه با رسانه‌ها داشته‌اند چراکه می‌دانستند آسیب‌های مترتب از ناآگاهی از این رسانه‌ها چگونه می‌تواند سبک زندگی و فرهنگ یک کشور را تحت تاثیر قرار داده و پله پله آن را به سمت نابودی سوق دهد.

ما در ایران اسلامی اما به تازگی و بعد از ضربات فراوانی که از این عدم آموزش و آگاهی سازی خبردهان احساس نیاز کرده و با سرعت لاک پستی در حال حرکت به این شاهراه بزرگ هستیم.

مجموعه کتب شهروند هوشمند خلاصه‌ای از آنچه در حوزه سواد رسانه‌ای نیاز تک تک افراد جامعه برای کسب مهارت‌های مواجهه با محتوای تولید شده از سوی رسانه‌هاست، می‌باشد. در این کتاب پنج سوال و پنج نکته طلایی که باید مدام در مواجهه با پیام‌های رسانه‌ای از خودتان بپرسید، در آغاز هر فصل تکرار شده است تا با نهادینه سازی

آن، حداقل دیگر خواننده بدون بینش در فضای پهناور رسانه‌ای با تاکید بر فضای آنلاین رسانه‌ای نباشید. هرگاه با تمرین و تکرار توانستید این سوالات کلیدی و طلایی را در مواجهه با پیام‌ها، مخصوصاً آنهایی که در حال معرفی یا نهادینه سازی سبک خاصی از تفکر و زندگی است، پاسخ دهید یعنی قطار ذهن شما روی ریل سواد رسانه‌ای قرار گرفته و در حال حرکت است.

به این کتاب بسان یک کتاب که در نهایت باید یک بار خوانده شود، ننگرید. این کتاب را روی میز و در دسترس همسنگی خود و فرزندان قرار دهید تا شاید با نگاه چند باره به آن بتوانید موارد مطرح شده را ملکه ذهنتان کنید. سواد رسانه‌ای شما را تنها از راه آموزش، تکرار و تمرین کسب خواهد شد. شما باید مهارت تفکر انتقادی و هوشمندانه را با تکرار کتاب کنید.

ارتقاء سواد رسانه‌ای، استقلا آفرینی نیست بلکه از طریق آن مهارت‌های مواجهه، تحلیل و مصرف رسانه تقویت شده و شما قدرت انتخاب بهتر متن رسانه‌ای را خواهید داشت. ما باید یاد بگیریم در پرتو برسورد هدفمند با رسانه می‌توان به ایجاد ارتباط دوسویه و مشارکت جوانه با رسانه‌ها از یک سو و تقویت ساختارهای دموکراتیک جامعه از سوی دیگر مباحث نقد، مشارکت فعالانه در حوزه رسانه در بین شهروندان از سوی دیگر دست می‌یابیم، بنابراین آنچه در «سواد رسانه‌ای» می‌تواند مطرح باشد، آموزش مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباطی متفکرانه و آگاهانه با رسانه‌ها و در عین حال به وجود آوردن نگاهی دقیق، نقاد و تحلیلی به پیام‌های رسانه‌ای (نوشتاری، دیداری و شنیداری) است.

به زبان ساده اگر بخواهیم بگوییم، سواد رسانه‌ای مثل یک رژیم غذایی است که هوشمندانه مراقب است که چه موادی مناسب هستند و چه موادی مضر؛ چه چیزی را باید مصرف کرد و چه چیزی را نه و یا این که میزان مصرف هر ماده بر چه مبنایی باید استوار باشد.

سواد رسانه‌ای می‌تواند به مخاطبان رسانه‌ها بیاموزد که از حالت انفعالی و مصرفی خارج شده و به معادله متقابل فعالانه‌ای وارد شوند که در نهایت به نفع خود آنان باشد. به عنوان مثال، سواد رسانه‌ای کمک می‌کند تا از سفره رسانه‌ها به گونه‌ای هوشمندانه و مفید بهره‌مند شویم فرد بدون داشتن مجموعه مهارت‌ها، شناخت و سواد لازم در مسیر گرداب آگاهی کاذب پس مطالبی که در طول روز به سوی او از طریق همین ابزارهای ارتباطی اینترنتی سرازیر می‌شود، قرار می‌گیرد و در کارش صرف‌نظر از صواب از ناصواب، دچار آسیب‌هایی همچون هدایت شدن به سمت رقت، کناره‌گیری از زندگی روزمره، اعتیاد به اینترنت، دامن زدن به شایعه‌های شکل گرفته در فضای مجازی، بازیگری ارتباطات مجازی به جای ارتباطات چهره به چهره می‌شود.

نکته مهمی که باز باید بر آن تأکید کرد این است که تشخیص و اتخاذ راه کارهای نظارتی و تربیتی درباره ارتباط فرزند با فضای مجازی مانند دیگر رسانه‌ها و تکنولوژی‌ها، نوین ارتباطی، نیازمند آگاهی والدین به ویژگی‌ها و در خصوص ویژگی‌های فضای مجازی، فرصت‌ها و آسیب‌ها و آثار حضور و فعالیت در فضای مجازی به علاوه استراتژی‌های نظارتی و مدیریتی مناسب و کارآمد برای هر گروه از فرزندان است.

تکنولوژی‌ها معمولاً مانند شمشیری دو لبه هستند که افراط و تفریط در استفاده از آن می‌تواند ما را اسیر و برده این دستاورد بشری کند. ما باید بدانیم تکنولوژی باید در خدمت ما باشد نه ما در خدمت تکنولوژی. برای این که به برده مدرن در عصر مدرن تبدیل نشویم باید یاد بگیریم و تکرار کنیم و بخواهیم که هوشمند باشیم و نه یک مخاطب منفعل که مثل برگ‌ی در مسیر هر بادی ممکن است تغییر مسیر داده و در نهایت هم زیر پا له شود.

ما به مطالب موجود در کتاب بسان واکسنی برای حفاظت از بیماری بنگرید. این نکات شما را واکسینه خواهد کرد. تاقرانی بی‌اطلاعی خودتان در فضاهای آنلاین و مجازی نباشد. ما هم تاکید دارد اکثر کسانی که در این فضا قربانی شده‌اند، بی‌اطلاع و دانش در این زمینه بوده‌اند یا آنچه بلد بودند به موقع استفاده نکردند.

در پایان مطالعه این کتاب شما باید بدانید در مواجهه با هر پیام باید پرسید چه کسی فرستاد و با چه هدفی این پیام را ایجاد و ارسال کرده است و این پیام مناسب چه تاثیری بر روی شما داشته باشد. همچنین فراختره‌ها و نگاه سلبی و حذفی نداشته باشید اما هوشمند در عرصه ارتباطات مجازی حضور داشته باشید. شما باید بتوانید رسانه‌های پنهان و در پی آن زوایای پنهان در سطرهای نانو به یک پیام را درک کنید.

امیدوارم آنچه در این اوراق پیش روی شما قرار داده شده است بتواند به برداشته شدن گامی کوچک در راستای ارتقای سواد رسانه‌ای در ایران اسلامی کمک کند. انشاءالله
معصومه نصیری